

Урысей Федерациям и Президент Путин Владимир Темыркъан Юрэ и Ыхьылыхэм яхуэгүзэвэщ

Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэр дунейм зэрехьжам ехьэ-ла фи гуауэр вдызогуэщ, сьфухогузавэ. Ар зэрьтхьыжар псом ди дежжи хэщыныгъэшхуэщ. Темыркъаныр Урысейм пщцэшхуэ шызылэ и цыхут, хэку, дунейпсо сэн-хабзэм зезыгъэуэжт, музыкант шэджашт. Къызэрымкыгуэ цыхут Юрэ. Абы и гъашцэр зэрьщыту триухуэщ гъуаджжэм, псом зезыгъэуэщцц лъапэныгъэхэм, и зэфлэкымрэ къыпкъыркы дахагъэмкэ цыхуэхэм жу-марту ядэгашэрт, сьт хуэдэ йухуфэри къыбдиштэну хьэзырт. Абы и фэеплэ нэхур игъашцэки дигу илынуш.

Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэр

кестрым и гъусэу, япэу утыку кыхьаш. 1967 - 1988 гъэхэм Темыркъаныр лэжыаш Киров С. и цэр зезыхьэ, Ленинград дэт, оперэмрэ балетымрэ я театрым (иджы Мариинскэ театр) и художественнэ унафэщү икы и дирижёр нэхъыщхьэу. 1988 гъэм Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэр Шостакович Д. Д. и цэр зезыхьэ, Симфониэмкэ академическэ оркестрым и художественнэ унафэщү икы и дирижёр нэхъыщхьэу хахаш. 2007 - 2009 гъэхэм ар Театрышхуэм ирагъэблэжэщ икы ирежиссёр нэхъыщхьэ хуэу.

Ди Хакуми дунейпсо шэнхабзэми хэщыныгъэшхуэ ягъэуэст. 2023 гъэм шэкълэуэгъуэм и 2-м ныбжьыр илгъэс 85-м иту дунейм ехьыжаш Къэбэрдей-Балъкъэрыр зэрьгъуэхуэ цыху шыпкэ, ди зоманым дирижёр, музыкант нэхъ шэджашхуэ шылахэм яз, Шостакович Дмитрий и цэр зезыхьэ, Санкт-Петербург дэт академическэ филармонием и художественнэ унафэщц, СССР-м и цыхуэбэ артист Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэр.

Псэмыблэжу зрылажэм, бгъэдэлэ зэчийм, хэлэ цыхуэгъэм я фыгъэклэ, Темыркъан Юрэ гъуаджжэм и лъагалпэм нэсат. Лъапкэ, бзэ зэхэ-гъэж зымыщцэ абы и творчествэм цыхуэхэр зэ-кыуигъэуэрт, къы-зыхьэклэ лъапкыэм емы-лынтауэ зэгуригъалуэрт. Дунейм оркестр нэхъ хэцхьылауэ тетхэм ядэ-лэжыаш Темыркъаныр, и унафэм шцт музыкант-хэм я мызакъуэу, и лэ-зэгъым итхьакъуэа цыхуэбэ-ми фылуэ къальагъуэу шыташ.

Ищлагъэки гуп хэ-тыккэки цыху къызэры-мыкълэу шыташ Темыркъан Юрэ, и гур гъашцэм цыхуэхэрэ шабагымрэ гумащлагымрэ шьтри-гъэклэуэным хуцлэкъуэ, и Хэкушхуэри и шыналэу цыкълури зэхуэдэу фылуэ иллагъуэ. Абы и хьэлэ-лагъри, и псэ къабзагъ-ри, эзыр интеллигент цыпкыэу зэрьщытари цыхуэхэм игъашцэки ша-пхьэу ялэнуш.

Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэм «Хэкум и пашхьэ шцлэ фылыцэхэм папццэ» орденым и нагъыщэ псо-ри кыхуагъэфэщаш, кьэралым сауэгт нэхъ лъапэу илэхэр кьраташ. Къэбэрдей-Балъкъэ-рым и къуэ шэджаш Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэр зэи тцыгъушцэну-кыым.

Клуэклиэ К. В., Егоровэ Т. Б., Мусуков А. Т.И., Мэ-кьуауэ Т. Э., Къуэдэокъуэ М. М., Алыгуэ Ю. Къ., Ам-шокуэ Ф. Къ., Апажэ А. Къ., Атаев Ж. Ж., Ахьуэхуэ Т. Б., Быкыш Р. Хь, Берд Хь. А., Быф А. Ж., Геляхов А. С., Геккиев З. Д., Говоров С. А., Губин Г. С., Дзэмыхь К. С., Фел, Жанатаев С. А., Залиханов М. Ч., Зумакулов Б. М., Муан П. М., Къанокъуэ А. Б., Канунников А. Д., Къардан М. Н., Къэрмокуэ Хь. М., Клуэклиэ Ю. А., Къумахуэ М. Л., Нэхуш З. А., Опрышкэ О. Л., Рахав А. И., Родин В. С., Сэхуорукъуэ Хь. Хь., Тау П. Къ., Хьэгъэзит Ю. М., Ульбашев М. М., Феденкэ Л. М., Хьэщхуэжэ А. Б., Хьэлупэ Дж. Къу., Хьэфыцэ М. М., Хьубий М. Б., Шьхьэгуэш А. Л.

Апхуэдэ пфлэклуэдыну хьэлэщ

Дирижёр цэрылуэ, Шостакович Дмитрий и цэр зезыхьэ Санкт-Петербург филармонием и художественнэ унафэщц, СССР-м и цыхуэбэ артист Темыркъан Юрэ и фэеплэ пэклу дыгъуэсэ КъБР-м и Музыкэ театрым шекълэуэщ. Республикэ унафэщцэр, сэн-хабзэ, гъуаджжэ, жылагуэу лэжыаклуэхэр, депутатхэр, Налшык къалэм дэхсэр абдеж шызэхуэсат цыхушхуэм и фэеплым пщцэ хуашу.

мы унэтныгъэм талажэу тетхэми хэщыныгъэшхуэ ягъэуэст. Цыхуэбэр дунейм тетыхуэклэ Темыркъан Юрэ и лэжыкырэ яджу, и цэр кьралуэ, абы кыгъэна и лэжыкыэмрэ зэфлэкымрэ яфлэтэлыгъэу телсэ-лэхуэу кьеклуэжыну кызольтытэ. Апхуэдэ шцалэ ди лъапкыэм кыхьаклуэу зэрьтлэщцэлар ди гум кьуэу. Нэгъэсауэ адыгэлт жысцэфынуш абы шхьэклэ. Ар си гум кызырэнэур талант бгъэдэлэм и закьуэкыым, атлэ адыгъэбзэ къабзэ лурьлэу, шэрыуэу и анэдэлъху-б-зэм ирипсэлъэфу зэрьщытари куэд и уасэщ. Умы-гъэщцлагъуэу кьанэртэкым нэгъуэщцбгъэклэ зы пса-лэуэ кыхымыгъахуэу и анэдэлъхуэбзэмкэ дахуэ кы-зэрпсалхэр. И лэжыкыэмрэ лэжыкыэмрэ ар лъагуэ ялэтам, дуней псом кыщальэтыми, абыхэм кьакъуэ-гъушхуэу КъБР-м зэи лейуэ шццыныгъэхьым - шэныфлэт, гъэсэнгыгъэхуэ бгъэдэлэрт. Иужьрейм теуухуэу мыри жьесцэфынуш: ар и анэм бгъэдэу зымылэуэгуэр куэдым хэжыкыжуэ кызольтытэ. Къэклэжэ иужькэ, зы дакыкыэ анэм и лэу абы иутыпщыртэкым, пса-лытлэ жилэхуэ, и лэм ба хуишцэрт. Ар псои зи фышцэр анэрат, икыккэ гъэсэнгыгъэхуэ ахьлэхьфат абы Темыркъан зэкьуэуэщэм. Темыркъаным зэи шхьэ ищцакыым, зымылуэу зыцымсыкыжуэ лэжаш. И зэфлэклир, и лэжыкыэмрэ нэхьыбэм нэгъэдильхьэм флэфлу, шцалэгуэуа куэди игъэсаш. Ди гум шцлэхъ-мы хэщыныгъэр, иджыри кытцхьэщыгъэжам сьт хьунт, жьидолэ. Абы и лэжыкыэм мыкълэуэдыжынц. Апхуэ-дэ цыхуэхэр закьуэуэстлэхуэщ. Темыркъан Юрэ и цэр сьт шцгъуэи ди ялэ тынцэу, абы анэдэлъхуэбзэрэ сэн-хабзэмрэ фылуэ зэрилэуэгуэр ди дежжкэ шап-хьэщ.

ПЭКИУМ кьеклуэлаэхэм захуигъэсаш КъБР-м сэн-ха-бзэмкэ и министр Къумахуэ Мухьэдин. Абы жиалэщ къалэрыхьа хьыбар гуауэр цыхуэхэм зэрьыжашцар, урысей, дунейпсо сэнхабзэм хэщыныгъэшхуэ игъуэ-тауэ кызырлэтытэр.

Апхуэдэ дирижёр лэжэ цыхуэхэм илгъэси 100-м зэ къахькылуэ араш. Темыркъан Юрэ сьт и лъэныкыуэкли цыхушхуэ: и лэжыкыэм кышынэмышцла, гуышлэ дахэ хэлымыкыи абы кыпхьэун шьцлэтыкыым. Цыхуэгъэшхуэ зыхьлэ, кызырэгъуэжылуэ кыббгъэдэт цыхуэ ар, - кы-хыгъэсаш министрэм. - Сэ срэгъуэхуэ ар къэсцэлухуны, и Ыхьылыхэм, ныбжьэгъуэхэм, лэжыгъэхуэм зэрэхуэщыту шьтар тхьылым кыздэжыл мыхуэу, сэ езым ахэр си нэклэ сьлагуэну лэжэ сьзырилэм. Абы Къэбэрдей-Балъкъэр шьналэур фылуэ иллагъурт, илгъэсэ кьэси кьэклэуэжырт, зыхуэзэша и лъэпкыгъэхуэм защымы-гъэщцлэ ахэт. КъБР-м и Правительствэм комиссэ кызырэгъэпшашцэ, республикэм и лэжыкыэм Клуэклиэ Казбек абы и пашуэ Санкт-Петербург клуэнуш ар шьцлалэхьэккэ. Дирижёр цэрылуэр мызэ-мытлэуэ зи утыку ита кьэрал филармонием шцклуэгуэуэм и 5-м Темыркъан Юрэ иужьрей гуэгуанэу шьтрагъэуэ-нуш. Цыхуэ захуэу, зыми зэран хуэмьхуэу ар дунейм теташ. Ахьрэт нэхуэ Тхьэм кьырт. Дэри ар зыщымы-гъушцэ, абы и пшцэр зылытыфын лъэпкэ дишц.

Кызырэгъэсашцэу дэ гъэсгъэхэр ягъэтылэхьэ Темыркъан Юрэ и сурэтным деж икыи куэдэр зэхэмыкыжуэ зэ-хэташ. А дакыкыгъэхэм цыхуэхэр, дауи, я гукъэжыжжэм зэщцыбыдат, ауэ зыбжанэм дельэлуэуэ я гупсысэхэм-кэ кыддэгъуэуэну.

Шэнхабзэм и лэжыкыуэхэм я профсоюзым и Къэ-бэрдей-Балъкъэр комитетым и унафэщц, УФ-м шьхьэ илэ и артисткэ Дау Марьянэ кыджилэщ: «Нобэ икыу-кэ махуэ гукъуэтэщ. Ди Хэку сэнхабзэми дуней псом

УФ-м и цыхуэбэ артисткэ, Гъуаджжэхэмкэ Кавказ Ищхьэрэ кьэрал институтым и профессор Гъэсашэ Наталэ: «Мы дакыкыгъэхэм ди гум шьцлэр кьэлэуэ-гъуэщц. Темыркъан Юрэ зэрэ фылы дьлэуэ дызэ-хушцыт. Ар Къэбэрдей-Балъкъэрым кышцкылуэжым, фылуэ иллагъуэ псоми ящцлэушцэрт, зэи гуплытэнышц дишцлэуэжыным Бэгъуэтыр Светланэрэ сэри. Ауэ, ди жагъуэ зэрьхьыцэу, иужьрей илэсэтым апхуэдэ лэ-мал димылуэрэ екулэуэ. Икыуэ дьхуэныкыуэнушц, апхуэдэ цыхуэ пфлэклуэдыну хьэлэщ».

БАГЪЭТЫР Луизэ. Сурэтыр Къарей Эллиэ трихаш.

Дуней псом шьцлэрылуэ ди лэпкыгъэу

Дунейм ехьыжаш дирижёр цэрылуэ Темыркъан Юрэ, хэщыныгъэшхуэ дгъуэтам хуабжуэ дронэщхьей. Ар зэрьщымылэжым и хьыбар гуауэу си гур хыгъэщцашцэ, нэхъшхьэуэуэм и ткыбжьым си бгъэгур кьресык. Темыркъан Юрэ музыкэ дунейм шьцлэрылуэ, зыхуэбгъэдэ хьун шьцлэуэжэм яшцт. Абы и макъамэ зэхэжыкыэмрэ и лэжыкыэмкэ игъэгъуэхуэрт дунейм и кьуэгъэналэ куэдым шьцлэуэ и лэжыкыэмрэ и творчест-вэр фылуэ зылагуэхуэрэ, гъуэгуэзлэгуэуэ яхуэхуэрт. И унафэ шцлэуэ иригъэгъэсашцэ макъамэуэм игу-и псэ зэрьхылыхьэм я фыгъэклэ нотэ къэс апхуэдэжыкэ зыхьэщцэрт, а макъамэхэр гъашцэуэм и симфоние хуэрт. Темыркъан Юрэ дунейм и ут нэхъ инхэм кышцигъэзлэгуэа лэжыкыэм лэуэж мыкълэуэдыжын кыгъээнэн хуэфлэуэщ. Чайковский, Рахманинов, Шостакович сымэ хуэдэ цыхуэ зэщцлэуэжэм я лэжыкыэмкэ и куу-уагыр Темыркъаным и дирижёр лэжыкыэм и фыгъэклэ «кызыкыуэцыхьа» хуэуэ. Юрэ макъамэуэм и лүкэ зымплэуэжыгъуэхэр зэлушцэуэ кыгъэщц дуней телыдыжэм ар зэхэжыкэ дэтхэныри кыгъэзэ имылуэ дихьэхьырт. Изагъ илэ, зэфлэклэ гъэщцлэуэуэ зыбгъэдэлэ Темыркъан Юрэ и цэр дирижёр нэхьыфлэхэм яхэту музыкэм и тхьэдэм кыкыэнэщ.

Темыркъан Юрэ зэи ди гум ихунукуым, абы и лэжыкыэм музыкэр фылуэ зылагуэуэ кызыгурылуэхэм я кьару кыгъэуэуэуэ ирехуэу.

Дирижерым и унагуэуэм, благуэ-Ихьылыхэм я гуауэ хьэлэмкэ сахуогузавэ. Темыркъан Юрэ и симфоние уахьтынышэр шцэмыкы дунейм шьцлэуэ.

ТАУ Пшыкыан, экономика шцэныгъэхэмкэ доктор, УФ-м шцэныгъэхэмкэ шьхьэ илэ и лэжыкыан.

Дирижёр гъуаджжэр лъагалэщцлэ нигъэсыфат

Дунейпсо, урысейпсо, адыгэ сэнхабзэм хэщыныгъэшхуэ игъуэуэст, иджырей лэжыкыэм и дирижёр, музы-кант шэджаш Темыркъан Юрэ Хьэту и къуэр дунейм зэрехьжам кыхьакылуэ. Абы кыгъэщцла гъуаджжэр зей адыгъэхэм, Урысейм я закьуэуэжым, ар зызыуэжэ дуней псом я хьуэгъуэфы-гуэуэ. Гухьэуэ кьуйтырт, телыдыжэ кыгъэщцэрт икыи дахагъэр зыхуиуэгъашцэрт. Темыркъан Юрэ дунейпсо ди-рижёр гъуаджжэр лъагалэщцлэ нигъэсыфат.

Маэстрэ лъапэ! Уи зчыи гъуэздэжэр, зэфлэклэ лъагъэр, жьыдзрагъ лэжыкыэм, уи акылыфлагъэмрэ уи цыхуэ шьцлэ дахэмрэ и гуэсэуэ, адыгэм ди шэнхабзэ, уахьызыкыи лэпкыым и хабзэ нэхьыфлэхэм кыгуэуэуэуэ имылуэ зэрехьжам лэжыкыэм кыдэт гъашцэр махуэхуэу кытцхьэзыщцц, зыхуэдэ шьцлэуэ макъамэуэ телыдыжэр ди кьулепгъэшхуэ нэхьыщхьэу зэрьщытыр дрипагуэу жьылтэну.

Шцэныгъэхэмкэ Урысей академием и Къэбэрдей-Балъкъэр шцэныгъэуэ центрым Гуманитар кьэхуэныгъэхэм-кэ и институтым и лэжыкыуэхэр, уи талантым дихьэх цыхуэ мелуанэм я гъусэу, мэщыгуэу.

Тхьэм ахьрэт нэхуэ кьуйт! Жэнтэклэ уи псэр Тхьэм игъэгъуфлэ!

ДЗЭМЫХь Къасболэуэ, Гуманитар кьэхуэныгъэхэмкэ Къэбэрдей-Балъкъэр институтым и унафэщц, профессор.

Гьуэгуф Ихэр нэхьыбэ мэхьу

КьБР-м и Итэшхьэ Клуэклүэ Казбек хэташ УФ-м и Правительствэм ШЦыналъэхэм зегъэужьынкмкэ и комиссэм и Президиумым и зи чэзу зэлушцм. Видеоконференц Иэмалккэ ар иргьэклуэлаш вице-премьер Хуснуллин Марат.

ЗЭЛУШЦЭМ шытепсэлъыхьаш псэула, гьуэгу хуэныгъэхэмрэ шцыналъэм зыхуыгъэуыжа кьалэнхэм и бюджетыр тегуэнуш лүхумрэ.

Зытепсэлъыхьыгъэхэм кьызыхуэсахэр шыгуэазэ ящлаш УФ-м хуэныгъэ лүхумэрэ псэула-коммунальнэ хозыствэмккэ и министр Файзуллин Ирек, Федеральнэ гьуэгу агентствэм и унафшц Новиков Роман, УФ-м Финансхэмккэ, Транспортмккэ и министрствэхэм я лыкхуэхэм, шцыналъэ унафшцкэм.

Кьэбэрдей-Балькьэрым дызыртылпсым шаутыпшыну я мурадц псэулаш метр зэбгуээнатэ мин 525-рэ. Мы ильэсым и мазибгум хьэзыр

ящлаш метр зэбгуээнатэ мин 400-м нэс. Псэулашхэм я хурьегьэккэ инфра-структурэр зэрызэрагъэпшц «Стимул» программэр гьэзэщцэным и ужь итхэхц. Гьуэгу хуэныгъэхэм я гугъыпшымы, Урысейм и Гьуэгу зэрылыгъ нэхьышхьэм

и проектм КьБР-м пхыкк гьуэгуи 9, километр 314-рэ я кыкхьагъыу, хагъэхьэну я мурадш. Абы и фыгъэккэ, Урысейм и гьуэгу псори зэпымыуэ зэлыэсу кьагъэхьэпшынуш. Республикэм и гьуэгу гьухэм ящыщу процент 75-р зыхуей хуэзаклэщ. Абы хуебыдэ автомобиль нэхьыбэ шьэзэтрихьэу кьалыгъэ Налшык - Май - Прохладнэ - Ельхьуэт гьуэгур.

2026 гьэ пшцондэ километр 16,6-рэ хуу Аргудан - Александровск гьуэгур, километри 6 хуу Дей-Курп Ищхьэрэ - Сетие Ищхьэрэ - Алание гунапккэ гьуэгур, километри 8,1-рэ хуу Малкэ - Ингушлы кьуэ гьуэгур, километри 3,2-рэ хуу Новопавловск - Прохладнэ - Мээдэгү гьуэгур, километри 3,5-рэ хуу Налшык - Май гьуэгур, кьинэмьшцауэ, Тэрч и хурьегьэккэ елуэкл километритыр зэлуэпшц ящынуш.

Апхуэдэ шьыккэ, Кьэбэрдей-Балькьэрым шцыналъэ мыхьэнэ илуэ ит, УФ-м и Гьуэгу зэрылыгъ нэхьышхьэм хуиубдэхэм я процент 75-р зэрыштылпхьэм хуагъэклуэнуш.

● Палестинэ-израил зэпэшцэтыныгъэ

Дэпсыкьуныгъэр ягъэхьэзыр

КьБР-м и Итэшхьэм ишца унафшцкэ, ди республикэм кьыбгъэдэккыу Газэ секторым шьыпсэхэм хурагъэшэнуш тонн 20. Абы хэлъщ цыкхур зыхуеинккэ хуэну хьэлшып цыкхуэфэклуэр, шьыгынээр, ерыскьы, хуэ-

хуээхэккэмрэ медицина лэмэпсымэхэмрэ.

МыЗЫГЬУЭГҮКІЭ ирагъашэ хуэну хуэдиз ягъэхьэзырауэ араш.

Ар Урысей Федерациям Зы-хуэмэжыныгъэ лүхуэхэмккэ,

кьызырымыккыу шьытыккэмрэ абы кьыша гьуэзэгъуэр гьэ-зэккыужынынккэ и министрствэмрэ Кьэбэрдей-Балькьэур Республикэм ис Муслымьэнхэм я дин лүхууцлпэмрэ зэгъусэу кьызырагъэпшцауэ араш.

Дунейпсо Адыгъэ Хасэм цыкхуэхэм ЗЭРЫЗАХУИГЪАЗЭР

гьэстаккыуэхэр кьызырызэщцэ-рыуам тэуа хьыбархэр иужрей махуэхэм псоми зэхьыдох. Гу лывьэдгьэтэнут динккэ цыкхуэхэр зэхгъэж зыщц, ахэр зэпэшцэзыгъэуэвэ лүхуегъуэхэр зэрызэгъэпшцам, абы и кьуэпсхэр хамэ кьэралхэм кьызырышхьэм.

Дэнэ шьыпшэ кьышымыхуэми, зыщц лъэпккыккэ е зэрихьэ динккэ цыкхуэхэм я зэхуаккэ кьауэгъэ кьыдэхуэныр иккэ зэпэшцэуэныр кьагъэхьэнккэ лэмал зымылэ лүхушц, абы пэшцэтыны хуейш.

Урысейм шьыпсэу лъэпккы-хэмрэ журтхэмрэ илэс лэджэ лъэндэрэ кьызыдогъуэгурыккыу, зэгурьлүэрэ зэдэлүэжү кьызызэдоккыу. Кавказ Ищхьэрэм и шьыдэлъху лъэпккы-хэм цыкхуэ зэхгъэж зэрэмыштыр кьыгъэлъэгъуаш Хэку заушхуэм и лъэхьэнэм нэмыцэ зэрыпхуаккыуэхэм яубыдыга Ленинград кьалэм шьыц журт сабий 30-м шьыгур Кьэршэй-Шэрджэсым хиуш-быдэ Бесльэней кьуажэм дэс адыгэ унагуэхэм зэрызэтра-гуаушам.

Дунейпсо Адыгъэ Хасэм и тхьэмэдэ Сэжхуорокьуэ Хь. Хь. КьБР-м и Адыгъэ Хасэм и тхьэмэдэ Хьэфышцэ М. М. Ар-м и Адыгъэ Хасэм и тхьэмэдэ Лымышцэкуэ Р. М. КьШР-м и Адыгъэ Хасэм и тхьэмэдэ Шэрджэс А. Ф. Мээдэгү Адыгъэ Хасэм и тхьэмэдэ Факьуэ Р. Б. Шапсыг Адыгъэ Хасэм и тхьэмэдэ Ккэккыу М. Хь.

Адыгъэхэр (шэрджэсхэр) шьы хурейм шьыкхуэа хуэа лъэпккыц. Ахэр шопсэу Израиль кьэралыгуэми. Ди лъэпккыгъуэхэм пшцэ кьы-хуашц, кьалыгътэу, я бээрэ шьыдэлъхуэ кьыкхуэсаккыу зэрыштыр зымышцэ шьы-ккы.

Дэ ди лъэпккыгъуэхэр кьыку-доджэ, псоми хуэмыдэу ди шьыдэлъхуэалэм захудогъэзэ, шьылыгъэ зыхьэфлэхьэну, елуэкл лүхуам акылыккэ фьыб-гъэдэхьэну.

Лъэпккыгъуэ зэпэшцэзыгъэуэвэ шьыгъэстаккыуэхэм зыкьымыгъэ-гьэпшцэ, абы кьыккыны нэщцэбжэр зэгъэзэхуэжы-гуафлэ хуэнукуым. Кьэрал хабэхэр кьызыпшыуэд лүху-гъэхэм защыфхуэм - абы Кавказ Ищхьэрэ шьыналъэм шьыщцлэ мамыр шьытыккэр кьагъэтлэхьэнккэ хуэнуш.

Палестинэ-израил зэпэшцэ-тыныгъэм зи лыхьы хэклүэ-дахэм дадошгъуэ. Кьауэгъэм и ягъэккэ лъэныкхуэтым шьы-щц улэгъэ зытхуэхэмрэ фэбжэ хьэлэ зыгъэстахэмрэ гурэ псэккэ дадогуауэ.

«Алан» балькьэр жылагъуэ зэгъухьэныгъэм цыкхуэхэм ЗЭРЫЗАХУИГЪАЗЭР

Лъэпкэ зэмьлэужыгъуэхэм кьахэккэ иккэ дин зэхуэмыдэхэр зэзыккэ цыкхуэхэр зэрызэ-кьуэтынккэ, я зэхуаккэ дэлэ зэныбкыгъуэгъуэр зэрэхуэмыэмккэ, лыхьыгъэм льяплэныгъэ зэ-рыратынккэ ди шьыналъэр - Кьэбэрдей-Баль-кьэрым - зихуэдэ шьымылэу гьэщцгъуээн.

Палестинэ-израил зэпэшцэтыныгъэм и ма-флэ бзийр Кьуэкыпшэ Гьунэгумым и мызакъуэу, шьыпшэ жьыжэхэм нэсащ, дин зэхгъэжыр лъабжэ зыщц шьыгъэстаккыуэхэм я мурад зэ-бджэхэм гьунэгү яхуишцаш. Ди жагуэ бэри-хуишц, ар Кавказ Ищхьэрэ шьыналъэм кьэ-сащ. Хамэ кьэралхэм шьылэ экстремист цент-рэр шьыгъэстаккыуэр ди лъэныккыуэккэ кьолпшэ,

ди дежщыщцлэ шьытыккэр зэрыуэзэрыбг ящцы-нуи хушцоккыу.

Кьэбэрдей-Балькьэрым шьыпсэу ди зэхуэ-гъуэр кьыкхуэдоджэ лъэпккэ иккэ дин зэхуэ-гъуэр кьызыхьэцкэ кьауэгъэхэм зыщцэхуэману, Урысей Федерациям и хабэхэм тэтыну. Апхуэдэу дыщцымшц Урысейм и политикэр нэ-сп шьыдыхьыфхуэр, абы и дэлэпыккыныгъэ хуэныккыу лъэпккыуэхэм шьыдэлэсыфхуэр.

«Алан» балькьэр жылагъуэ зэгъухьэныгъэм и Совет нэхьышхьэм и унафшцым и кьалэнхэр зыгъэстаккэ ЖАБОВЕ Ж. С.

Шцэныгъэ гьуэдзэн шрагъэгъуэтккэ

КьБР-м и Правительствэм и Унэм республикэм и Итэшхьэ Клуэклүэ Казбек иджыблагэ-шригъэклуэка зэхуэсым шы-тепсэлъыхьаш шцэблэм шцэ-ныгъэ гьуэдзэн шрагъэгъуэт-лэнатэр, шцалэгъуалэм ягуэ-гъэза политикэр, а ныбжым итхэр мыхьымышцлэгъэм шьы-хуэмынэм хьэлэла лүху-гъуэхэр нэхьри егъэфлэхьэ-ным. Зэлушцэм хэташ КьБР-м и Правительствэм и Унафшцлэ Мусуков Алий, КьБР-м и Итэш-хьэм и Администрацям и Унафшцлэ Кьуэдзэкуэу Мухьэ-мэд, кьалэга лүхуэхэр зэхьэлэла министрствэхэм я пашхэр.

ЕГЪЭДЖЭНЫГЪЭР, шьынаб-зэр, спортыр егъэфлэхьэным яхуэгъэзуэ ди республикэм иужрей илэсэхэм шагъэзашц лъэпккэ проектхэм я фыгъэккэ а лэнатэхэм зыужыныгъэшхуэ ягуэзатшц, лэмалыфхэри шьы-

щылэ хуашц. Ныбжыщцэхэмрэ шцалэгъуалэмрэ я процент 70-м шьыгъур мы зэмэным йо-кьуаллэ шцэныгъэ гьуэдзэн шра-гъэгъуэт, я зэфлэхьэм шьыха-гъахуэ гупжэй зэмьлэужыккы-гъуэхэм.

Клуэклүэ Казбек и псалъэм кьызырыхьыгъэцамккэ, ди рес-публикэм мы лъэхьэнэм а унэ-тыныгъэхэмккэ шьызэтраублэ лэнатлэхьэм лэмал нэхьыбжэ-хэр ялэнуш шьыналъэм кьыта-джэ шцэблэм нэхьри зегъэу-жынынккэ. «Мыхьэнэхуэ илэщ ныбжыщцлэхэр а лэнат-эхэм нэхь жьыджэрэ ешэ-лэным, абыхэм зэрадлэхьэ мардэхэми адэкл зегъэу-жыныным. Лүху зэхьэккышцлэхэр шьызэтраубла гьуэдзэмккэ шьы-шолхэм, шьынабзэмккэ унэхэм, спорт уардуэнэхэм, шцалэгъуа-лэ лүхууцлпэхэм шрагъэгъуэтккэ псори зыхуэунэтлэр шцэблэм, шьытыккэ гугъуэм ихуэхэри яхуэу, ябгъэдэлэ шцэныгъэмрэ зэфлэхьэмрэ адэкл хэргъэхуэ-нырш», - кьыхигъэбелжылы-ккэ абы.

Республикэм и Итэшхьэм унафэ ишцаш зытепсэлъыхьа унэтыныгъэхэмккэ елуэкл лэ-жыгъэхэр нэхьри шцлэгъэхуэ-жьэну, шцэныгъэ гьуэдзэным и лэнатэхэм ялэ лэмалхэр шьыла-уэ кьагъэсэблэрэ.

Чэщанэм и пльыфэхэр

Налшык шьылэ телечэщанэр шцхуэ-ккэпльыккэ дахуэ зэ-щцэблэнущ Цыкхуэхэм я зэкьуэтыныгъэм и махуэм. Абы чэзууэ кьытридэнущ Уры-сей Федерациямрэ Кьэбэрдей-Балькьэ-рымрэ я ныпхэр. Рес-публикэм и цыкхуэхэр абдеж кьыщеджэфи-нуш «Шцкылуэгъуэм и 4-р Цыкхуэхэм я зэ-кьуэтыныгъэм и ма-хуэщц!» псалъэхэм.

НАЛШЫК телечэ-щанэр - шьыналъэ телевиденэмрэ радиомэ-рэ яшц. Бжыгъэм тет эфир телевиденэм ка-нал 20 кьэгъэлыгъуэ.

Телечэщанэр пльы-фэ куэдэ пыбгъанэ, шцлэгъуэу зэщцэблэ, теллэу гурэхэр кьышыбгъэлыгъуэ хуэну хуэдзу ящцаш 2022 гьэм. Ар кьэбгъаблэ мэхуэ пльыфэ зэхэлэ мин 17-м тету.

Цыкхуэхэм я зэкьуэтыныгъэм и махуэм ирихьэллэу Останкинэ телечэщанэм роликхэр кьыгъэлыгъуэнуш ВДНХ-м кьышцэзуахы-ну «Россия» гьэлъэгъуэныгъэм тэуауэ. Кьэбэрдей-Баль-кьэрым абы шьыгъэлыгъуэнуш и хуэуэлэныгъэхэр.

ГьУЭТ Сина.

● ДИФИ ДОГЪЭТЯНПЭ

Дэхащлэр зи щлэсэ

Зи ныбжь хэкуэта цыхум дежкля нэхыщхэр псуэныгэм хуилэ льягуныгэр и гум щимыгэкюэшу, лэжыри гыуазу, гугуехь хуэзэмэ, кызысфигбашцэ дэнэ кэна, нэхэри зыдиуэзшу, и гыащлэ гуэгуанэм зэрырикуэр зыхишлэнырщ. Апхуэдэр нос зэплэкыжу щызэушпыжын палымэм: сит худэ лэужь кызыснэкир, пхысха гуэгуэм ириклуэн силэ, сыкызысхэкла лэпкыим, сыкызысхэуа жылэм сит яхуэсшлэ, я пщлэр, я щыыхыр слэга? Атлэми, и гур загьуа у пщлэхэм жэуп эзытыжыф цыхушч мы тхыгэр зытедухуар...

Зи НЫБЖЫР мы махуэжэм илэс 70 ирикту, жылагуэ лэжыакуэ кэммылэнджэ Хьэбытлэжэ Хьэбас Хьэлл и ктуэм теухуауэ и гукэкыжжэмкля кыддогуашэ КьБР-м егъэджэныгэмкля щыкы зилэ и лэжыакуэ Насып Артур: «Хьэбасэр дэрэ 1974 гэм дызэрыщыкыуащ, КьБКУ-м дызэрыщлэтысхэрэ махуэ бжыгэ доклауэ. Школыр кызуухагъашцэм кытыкыхьат, ныбжькля дэр нэхэр нэхыжыжуэ, абыр нэгъуэщлэ шлалэ зыбжанэр. Дышеджа илэсхэм псом нэхэр нэхт гунгэгуэ схуэуауэ кэсслытэр Хьэбытлэжэ Хьэбасщ. Ар сытым дежи адрейхэм кысхьэщыкырт жуапалыныгэ нэ зэрыбгэдлэмымкля пщэрыл кыхуауэ дотхэнэ луэхуми зэплэзэрыту зэрыбгэдэи хьэмкля. Кудрэсигукьокыжнэхыщлэжэр дышцыпсуэ пашхэм ар шлэх-шлэхуэр ныщыкызуэ зрыштар. Дигъэлыгэрт гыуэлыплэ мыщыжахэр зэрыздгъэзэхуэжын хуэй щыкырт, унэ клуэцлэ кызытхуэжыуэ зэулызымыкыжжэм гукъанэ яхуэщырт. Тутын клэф йонашцэм телуэ шылэагуклэ, ар зи йужым елэуэрт пш клуэцын шемыфону, хуэххэнумэ, а хьэл мыдахэр зыхинэнэ.

Хьэбас илэс псоми курсыр зэрагуэша гупжэм ящыщ зым и пашу кытхэуащ. Гушыгэ дахэ зэрыкхэлым и мызакыуэ, дуицирт ныбжьыщлэжэм тхэлпылхэ хьэл-шэн дахэхэм теухуауэ. Къуажэм кыдыкхэхэм дежкля Хьэбас, махуэ ктэс жыхуалэм хуэдуэ, гукли псэкли нэхт кыдыгъэщыкылажэм ящыт, шапхэ зытхэ дэ гысакуэ пажэт! Абы и ущиэхэм я флагыр зыхуэдэр дэ нэхт шызыхэтшлар еджэплэ нэхыщхэр кэдухум, армэм хуагъэхьэзыр офицер курсжэм дышцызэ дэщылар.

Гэ кыакуэ илэс 45-рэ ирокыуэ КьБКУ-м физикэмкля и кудамэм щыздэдэжэхэм ар кызырыдухрэ... Ауэ щыкыуэ, сужыкы-лэнш, абы иужыкля блэкла илэс псоми Хьэбас ди гысауэ! Хьэбытлэжым ноби дызэкуэбгэуэвэ, гуфлэгуклэ дышцызул-шлэки зэдэдэжэхэм тшыц гуэр дунейм шехыжкля.

Сигуми си псэми кыабгъэдэкуэ, Хьэбытлэжэ Хьэбас - си ныбжьэгужыуэ си кыуэщ нэхыжылым - сохуэуэхуэ, кызыралхуэр илэс 70 зэрырикуэм ехьоллауэ! Сыхуейщ узыншагэ быдэ илэну, гуащлэгэ хэлэрэ насыпфлэу зыкылытэжыну, а псомкли и блэгъэхэм, и кыуажэгуэхэм, и ныбжьэгужыуэ лэжыгъэхэм дьяпэкли защилгэкуэуфу кыкыуэакыны!»

Адэклэ кэсхьынщ Хьэбытлэжым сызэрпэслэм шыщ пычыгъэхэр. - Хьэбас, зэгъусэу дышеджа япэ курсым щыщлэдауэ, иу кыдыбгъэдыкхэклэр зэдгъэщхыну кысыхуэгуэуэтир, укыдлэхьэсхэмкля, укыдлэхьэщлэ флэкла дымыщлэну зэрышытарщ. Къуажэ зырыс кыдыкхэахэр, дызысхуам дышчымыгуэазэр зыхьэдмыщыкырт нэхыбюу, дугуэзавэрт. Абы гу лэызытэу армэри кэбэхуэу шлэплэ лэдэмкля укыбыщылдэцта, шлалэщлэхэм ди гум «уху!» жедбгъэгъэуэ, гущлэгэ пхэлэу, даху укытхуытты. Нобым иу макъ жыгырур щызыэхткля, дымыгушхуэн тлэкыркыым. Ар сэркля телыдэжцэ, апхуэдэ хьэл, цыхуэ бгъэдыкхэклэ, дуней елпыкля кызыдпихам сольыхуэу!

Цыхум пщлэ хуэщыным, нэхыщлэхэм ядэплэпыкыным хуэгъэуэ хьэл-шэн кысысзылхьэр адэ-анэу сызыгъэсарщ. А тлэм бынибл зэдапаш: зэкъуэшитхурэ

Зышыпхуитрэ. Ди унагъуэм, адыгэ хабзэщ хужыплэну, зэдэкуэкыкля дэхэ илэщ. Нэхыжыжэм жалам дебакыуэрт кыым. Зауэ нэужыт. Адэр губгъуэм шылэжыуэ кыкыуэлажэмэ, унагъуэ луэху флэкла, нэгъуэщлэ еплэкым-зыгъэпсэхуэплэ илакым. Ди анэм школым пщлэдэзэ класхэм шригъаджэрт. Курьт школым дышцылэсэм, «сыту унагъуэфлэ, унагъуэ дахэ, шапхэ зытрахым хуэди!» кытухуэжэу шытащ. Уеблэмэ, къуажэ зэхуэсхэм ди унагъуэм и цлэ кыщралуэрт, газетхэм и ттеухуа тхыгъэхэр кытрадзэрт. Ди адэр уэрамым кыдыкхэ иужь, кыдыгъэдыкхэм лэплэ кырашкыуэ, фыщлэ кыхуауэ кыкыуэлажэ. Ди анэм, хьэлэм кыуажэм луэху ялэмэ, «уэ мылщадфлэу арзы дыхуэнукуым!» кыжралэрэ яшэу, зыдагъэлэпыкуэу шытащ.

- Цыхум узырыхуытыпхэжэм теухуэуэ шапхэ фагъэлыгэуэрт?

- Ди адэм дызэригъэсар аращи, зауэм зи щыгъэгусэ хэкуэдажэм, кыуэ зымылэхэм, зи луэху дэмькхэтым, шыгумкля дигъакуэуэрэ, макъуэ кышэжын хуейми, нартыхур луахыжауэ кыахуэщлэмыкыуэжэм, дадигъэлэпыкуэу шытащ. Ди адэ кыуэщ нэхыжылым и пхуэр Къэхьун Шыбзыхуэжэ ист. И лыр пасэу щыгъэщыкырт бынищ кыщлэнасти, и унагъуэр гулыртэншэу кышчыгэна зои кыгъуакуым. Мэкъу, нартыху, гуэдэ хуейми, сом клэпэ хуэшипхэми, зыщлэдгъакуэу дыкыкыуэлажэ. Ди адэр кыкыуэлажэм кышчылагъуэклэ, «дыщэ шу, дыщэ пылэ кыкыуэ!» хужалэу шытащ. Дышцыпсуэ Псынабэ къуажэм ар хэт дэлэжыым, и цлэр фыкля кыралуэу, гуфлэгуэу хуэамэ ирадджэу, гузэвэгъуэм дежи кыэлэулу кыкыуэлажэ. Мис ахэр слэгъуэтыи аращ, гыащлэм апхуэдэу сышчытыри.

Ди адэ-анэр зои увылакыым, быниблми шлэныгэ ирагъэгъуэуащ, псори лэжыгэ хьэрзынэ иракхыкыуэ лэнаплэ порытахьэ. Дигу кызырэуэци, си кыуэщ нэхыжытыр, Мударэ Станиславрэ, дунейм ехыжаш. Мыдрей зэкъуэшищымрэ зышыпхуитымырэ дыпсуэщ. Кэнахэр, Тхэмэ и фыщлэклэ, мэлэжэу, а бынэ, абыхэм я быныжэ яп. Дызышеджа университетым теухуэуэ жыкыслэнци, иу шлалэгуэм нэхэр нэхэ лэплэ зыри цылажыым. Ауэ псом нэхэр нэхыщхэр а илэсхэр пщлэншэу умыгъэкыуэу уеджэн зэрыхуейрт.

Азманым щэбэт цыхыгъэхуэм хэтыныр, парадхэм клуэныр, студент гупжэм ядэжыныр фылуэ ялэагъуэу шытащ. Жылымэ дэлэур мащлэрт, нэхыжы-нэхыщлэ ялэрт, емькыуэ екыуэри зыхахыкыуэтир, уадлэжэныр нэхэ тыншт. Дезыгъэдэжэри, егъэдэжэкуэу кыдэй мыхуэу, гысакуэрт. Цыхуэ цлэрылуэхэм дакызырэдыкыуэлажэ

ми срогушхуэ. Апхуэдэт профессорхэу, зи луэхум фылуэ хэзыщыкыкыуэ Задумкин Сергей, Хуэкулэн Хьэзэрталый, Кьэршей Анзор, Понэжэ Мурат, Ллуп Гумар сымэ, нэгъуэщхэри. Кыддэдэжэхэм я гугуэ шылэмэ, хэти унагъуэклэ хуэщлэ, мыдрейхэр хуэныкыуэтир, щэбэтым, Псынабэ сыщыкыуэжэхэм деж, унэм ерыскыи кызыдисхырти, а шлалэхэм ятегуашэрт. Уэри зэрыпщлэци, Аслээн, шлалэ хьэрзынэхэри цыхуэбэз луэ цыкылуэхэри кыддэдэжаш, иужыым кьэрал кыулыкыуэ зезыкхэхэри, шлэныгэ утыку икхэхэри, егъэдэжэкуэу университетым шылэжыахэри кыгъэжэлажэ. Дэ, шлалэхэр, мы зманми дызэрылыгъщ, гуфлэгуэу щыкыуэли гузэвэгъуэ кыщыттехуэуэкли...

- Хьэбас, уэ, дызэрыщыгъуэаэжэмкля, кьэрал луэхууэлажэхэми кыулыкыуэ щепхэжэлажэ.

- Университетыр кышызыхуым, ди адэ-анэр сымаджэрилэу ирихьэлэлат. Си кыуэщхэр зэбгыклат. Налшык сышылыжыкыну кысыхуагъэлыгъуауым, Аруан районым сагъэкыуэну сылэулаш. Физикэм шыхуэагъэжэнути, абыкля къуажэ гунгэгуэхэми лэжыаплэ кышызыгъуэаэжэ. Къэхьун дэт курьт еджэплэ №2-м дэз луэхуэм хуагъэхьэзырыныкля класс кышчызылуэхуэтир, егъэдэжэкуэу-гъэсакуэу абы сыкыташэ. Аршыкхэла, а предметым зэрыхурагъэдэжэн лэмыкысыми, фочауапли, кынэмыщлэ гуэри ялэжэ-кыым. Арати, школым шым шлэрт и кыуэтир кыдгъэкъэбзыкыри, фочауаплэ (тир) кышчызылуэуащ, кабинетри зыхуэй-зыхуэныкыуэжэмкля кызыдгъэпсэхэм. Армэм сызэрыщылар, университетым дэз луэхуэжэмкля и кудамэм дызыхурагъэсар кысысхьэпэжаш, дерсхэр цыкылуэхэм зэплэшу ядэзгъэкыуэныкыуэ. Ныбжьыщлэхэр шэрт Хэкуэ зэушэхумэ и лэжэхьэнэм зэхуэу гуащлэур щекыуэкла шылэпэхэм.

- Кышчыныщылауэ, улугат Аруан районым и кыулыкыуэлажэ зыбжанэм. 1982 гэм фокладэм и 1-м кышчыщлэдауэ 1986 гэм макъуауэгуэм и 2-м нэхыуэ ушылэжэщ граждэн зыхуэмэжыныгэм пыщла луэхууэлажэжэм.

- Лэжыгъэр тэмэму бгъэзэщлэн пащцэ, уэ езым, япрауэу, гъэсэнгъэ бгъэдэжлэу, узыпэрытым иугурэ иу псэрэ етауэ щытылхэуэщ. Школ нэужым, районым граждэн зыхуэмэжыныгэмкля и штабым сраджэри, абы лэжэн шылэжэ-дэзаш. Си луэху зэхьэжлэм гу кылытэтир, си унафэщлэхэм кысысхьэпэжаш, «граждэн зыхуэмэжыныгэмэ и отличник» цлэ льяплэри кысфлэащ. 1986 гэм кышчыщлэдауэ 2015 гэм пщлэнэ Аруан районым лэжыгъэжэр социалнэ зыхуэжыныгэмкля и департаментым сыщлэщ, кудамэмэ и унафэщлэу, езы луэхууэлажэ и лэжэхьэмэ и кыуэдуэ. Дапэщцэ хуэдуэ, цыхуэмэ и луэху зырыдэжыным иужь ситащ. Зэгурэ, Сочэ зэхуэсышхуэ щекыуэкыуэ, профсоюз лэныкыуэклэ сагъэкуэлат. Сигу кыуэурт цыхуэхэм лэготэ и лэныкыуэклэ кыалэрыхьэр зэрымащлэр. Абы теухуэдуэ ди республикэмэ и Президентым дежи стахуэ шытащ. «Къэбэрдей-Балытэрым иугурэ и псэклэ хулажэжэм цлэ льяплэхэр кыфлэащ шхьэклэ, шлэ гуэри кыпыкыуэжыным...» - жыслэу. Зырыхуэ псори хэт ищлэн, ауэ а тхыгъэм кырикуэр аращи, цыхыкыкля зылэхэм я мазэ улахуэми пенэс тысыжахэм я пенэсми процент 15-р, зы мазэ кэмынэу, кыкыуэ-щлэгуэу кыуэулаш.

- Социалнэ лэнаплэхэм шылажэжэм сит худэ псалэжлэ захуэбгъэзэнт, Хьэбас?

- Цыхуэхэм ягу кыуэу лэжыакуэ «кызырэгуэжымыр» унафэщлэхэмэри улахуэр егъэпэуэуэ зырызэщыкыуэтир. Псори кэплыкыуэ хуейщ. Дэтхэнэ лэжыакуэри лэнаплэм шлэкуэуэ, и гугуэуехым пэклуэн улахуэ кырату, зэкыуэлэжэ и унагъуэм ар ярыкууэ шытыпхэуэци, мис а луэхум ирегъуэс!

Хьэбытлэжыр профсоюз лэжыгъэжэм илэс 52-кля пэрытащ. Илэс 25-м нэблагъэм Аруан шылэпэхэм кьэрал луэхууэлажэхэм жылагуэу зэгъуэжыгъэхэмэри лэжыакуэжэм я профсоюзымэ и унафэщлэу шытащ ар. А гэхэм кыриуэбдуэ, Хьэбытлэжымыр-«КьБР-м и муниципалнэ кыулыкыуэ хьэллэ» хабзэм (законным) и проектым захуэуэжыныгэ егъэгуэуэныкыуэ жэрдэм зыбжанэ кыкылылхыащ. Мы зманым республикэмэ и кьэрал луэхууэлажэхэм я ветеранхэмэ и профсоюз зэгъуэжыныгэмэ и тхьэмэдэщ, «КьБР-м и цыхуэхэм псуэныгэ и лэныкыуэклэ зашлэгъэжыныкыуэ шыкы зилэ и лэжыакуэу» цлэ льяплэр зэрехьэ.

Зыгъэхьэзырар
КЪУМАХУЭ Аслээнц.

Сакыныгъэр нэхьалэщ

КьБР-м шылэ Оперативнэ штабыр республикэм шылэсэхэмэри хьэщлэхэмэри йохуэуэхуэ Цыхуэбэ зэкыуэтыныгэмэ и махуэмкля икли кыхуэреджэ сакыныуэ, терроризмэм зыщыкыуэ-мэнымкля хабзэхэр ягъэзэщлэну:

- кызырэмыкыуэ шытыкыуэжэр, фыкызыуэжыуэрихьэмэри я дежкля шынагуэуэ кызыснэклэ хыну луэхууэжэр кэзымыгъэхуэ;
- автотранспортыр абы хуэхэа шылэпэхэм шылэжыуэ;
- шочэ гуэр фэзыгъэщлэ хьэл-шыпхэмэ и автоматизэхэм, апхуэдэу ялэжыныкля хыну прахтхэм, цыхуэхэм кыгауэуэ пкыгыуэ и лэжэ ялыгъуэ, шлэпхаджагъэ ялэжыныуэ зырысхьэбзырыным ятеухуа хыбар кысфлэрыхьэмэ, хабзэхуэмэ органхэмэ экстреннэ лэнаплэхэмэри икчлэщлэплэклэ фыпсалэуэ;
- цыхуэ куэд шызыэхуэуэ луэхуэр щекыуэклэ хабзэр дэлыгъыныкля жэуп зыхь хабзэхуэмэ лэнаплэхэмэри лэжыакуэхэмэ, нэгъуэщлэхэм хабзэм ипкы иткля кысфлэуагъуэуэхэр вгъэзэщлэ.

Кыалэрыкхэ сит худэ хыбарми и тэмэмыплэр кыпалытэнущ, хуэфашэ лэнаплэр кыгъэзэщлэныущ цыхуэхэмэри а шынагуэуэнашгъэр кызыгъэпэщыныкыуэ.

КьБР-м и Оперативнэ штабым хыбар кыалэрызыгъэхьэжэр хэтми налуэ яшынукыым.

«Линэ пщтыр» телефонхэр: КьБР-м шылэ Оперативнэ штабым - 48-15-48;

Урысейм и ФСБ-м и управлену КьБР-м шылэм - 48-15-81 (дзыхэ зрагъэщ телефон);

КьБР-м шылэ МВД-м - 40-49-10 (плыуэр часть), 49-50-62 (дзыхэ зрагъэщ телефон);

УФ-м Следствиёмкля и комитетым Следствиёмкля и управлену КьБР-м шылэм - 77-64-22 (дзыхэ зрагъэщ телефон);

Урысейм и МЧС-м и управленэ нэхыщхьэуэ КьБР-м шылэм - 39-99-99 (плыуэр часть).

● Гьэгуэ лэжыгъэхэр

Яубзыхуа палэжэм ирихьэлэу

КьБэрдей-Балытэрым Транспортыр гьэгуэ хозыи-ствэмкля и министрствэм иджыблагэ кызыртамкля, Шэджэм шылэпэхэм хыкхэ Звезднэ жылэм Ленинны и цлэр зезыкхэ и уэрамым ирикыуэ гьэгуэр зрагъэпэщыжаш. Километри 2,5-м шылэгуэи кыкыкхэ абы ухуэхэ къуажэм и курьт еджэплэм, сабий садым, амбулаторэм, нэгъуэщлэ луэхууэлажэхэм.

ГьэУЭГУМ елэжыжэм асфальтбетоныр зэрахуэуэлажэ, гьэгуэбгъуэм мывэщлэхэр кырагъэ-тылэжэлажэ, цыхуэхэмэри шынагуэуэнашгъэр кызырагъэпэщыжаш, машинхэмэри псынууэ кыкыкхэмыкыуэ шхьэклэ, абыхэм зэран яхуэхуэуэ дамгыгъэхэр гьэгуэуэжыжэм тралыкыащ, кыкыкхэ гъэщыжэуэлажэ.

Лэжыгъэхэр ягъэуэа палэжэм ирихьэлэуэ икли сит и лэныкыуэклэ зыхуэй хуэзууэ зэфлэащ.

Хьэщыкыуэй Олэг.

Зыгъэпсэхугъуэ махуэм

Малъхъэдис

Зыгъэхъзырар нэципэйджэ Замирэщ

Шхыныгъуэ

Губгъуэ бабыщ гъэбэкхъа

БАБЫЩ гъэкъэбзар зэпкърымыхауэ псы щыфэкэ ялъэс, хъыдан къабзэккэ ялъэщыж, и щыбым шыгъу, и кӀуэцым бжыныху-шыгъу шахуэ. КӀуэцфэцӀхэри зыхуей хуагъазэри, и кӀуэцым иралъхъож. ИтӀанэ бабыщыр мэл щэ тхуырымбэм кӀуэцӀашыхъри, луданэккэ ялхъож. Ар тхуэ къэп-лъа зэрӀт тебэ куум иралъхъэри, мафӀэ мыгуацӀэм тету зрагъэздэкиуэр тхуэуэлл хъуху ягъажъэ. ИтӀанэ бабыщыр тебэм кърахри, шыуаным иралъхъэ, щигъанэ кӀудейуэ псывэ и лӀэс щӀакӀэ, шыгъу хадзэри, и щхӀэр телпауэ мафӀэ цыкӀулым тету ягъэбэкхъ. Бабыщыл гъэбэкхъар къыхах, лӀэпсӀыр язри, абыкӀэ шыпс ящӀ. ЛӀэпсым къытраха дагъэмкӀэ бжынымр гудз хъожыгъэмр ягъэлыбжъэ. Шыпсым шатэ тӀэкӀу щӀакӀэри, хъэзыр хъуху ягъэбэкхъ. ИӀанэ трагъэуэвон ипӀэкӀэ бабыщым луданэр къыхахыжри, Ӏыхъэ-Ӏыхъэуэр зэпкърах. ЯпэщыкӀэ шыпсыр телпӀэцым иракӀэ, итӀанэ абы лыр халъхъэ. Яш пщтыру, пӀастэ е щӀакхъуэ щыгъуу.

КЪУБАТИЙ Борис.

Хыбжхэр зэроцӀыху

ГъэщӀэгъуэнц

Псэ ылуту Шым шыпсэхуэм ящыу цыхум нэмыщӀ хыбжхэрц (хыкызуэки лоджэ дельфин-хэм) цӀэкӀэ зэджэжыр. Ар къахутащ шотланд биолхэм.

Хыбжхэм ягъэу макъымкӀэ зэрощӀэ. Хым хэс гупхэм ящыу зэрихъэллар зэрыцӀыхуу щытмэ, фий-кӀий макъышхуэ кӀоу, ауэ зэрымыцӀыхумэ, гу зыльамайтӀа хуэдэу зэблосыкӀ. ЩӀэныгъэл-хэм къахутащ псым хэс а псэуцӀхъэр щысыма-джэм, щымэжалӀэм, щыпӀейтӀем, щышынэм деж ягъэу макъхэр зэрызэщхъэщыкӀыр.

Биологхэр щыхъэт зэрытӀехуэмкӀэ, хыбжхэр зэрызэпсалъэ щыкӀэм гъэщӀэгъуэн куэд хэлъщ. Ахэр зэрыпсалъакӀуэм гу лызыта шотланд биолхэм зрапщытащ абыхэм я «бзэр» зрагъэщӀэ-ну. Ахэр зэрызэпсалъэ щыкӀэр ирагъэтхри, езы-хэм я нӀэ щӀэт псэуцӀхъэр ирагъэдӀулащ. Къы-зэрыщӀэкӀымкӀэ, хыбжхэм жуап шатжыжыр езы-хэм я цӀэр (зыми емыщӀы фий макъ) щызэхыхым и дежщ. Апхуэдэ дьдзэу мы псэуцӀхъэр цыху-хэм фӀащ цӀэ лӀем йосэри, щеджжӀэ кӀокууалӀэ. Унагуэу псэуцӀхъэм къащхъэщыкӀыу, хыбжхэм узэреджэ цӀэр жалӀэж.

Мы къыхутэныгъэр езыгъэкӀуэкӀхэм яз Яник

Винсент жӀэ: «Хыбжхэр цӀэ зырыкӀэ щызэджэжыр здэбгъзэну лъэныкӀуэр зыкӀи къыщыкӀыгъэщ-хъэука хым хэсщи аращ, зэрыгурылууащ, ахэр гууу зэрыӀыгъын хуейщ. Ахэр зэрыльагъуркъым, мӀэки зэрыщӀэркъым, абы кыӀхъэкӀэ, зэфӀэмыкӀуэ-дын хъхъэкӀэ макъ ягъэулу хуей мӀэхуэ».

Сабий джэгуӀкӀэхэр

Гухъэ икӀ

ДжэгуӀкӀэр зэрекӀуэкӀыу цытар мылхуэдэуц. ЩӀалэ цыкӀуи хы-джэбэ цыкӀуи - джэгуу хуар - пщӀантӀэм дэт выгум итӀысхъэрт, зы фӀэкӀа къэмынэу. Азым щхъэ-кӀэ хэт Ӏэхуэ, жалӀэ, хэти зы хъэ-кӀэкхуэуэкӀэ гузырым и цӀэр фӀащ. Ирехуэ ар Ӏэхуэ. АтӀэ, иджы гум исхэр, Ӏэхуэр зэгуагъэу, къо-лъэ, абы зыкърамыгъэубыду пщӀантӀэр къажыкӀери, гум до-лӀеиж. Языныкыухэм деж нэхэ бзаджэхэм я щхӀэр ицӀагъыу гум зыкърагъэуэллэх, зэми я щхӀэр шым ирагъэуэс. Апхуэдэ деж Ӏэхуэр кӀэсрэ абы кӀе-лӀусэмэ, къаулауэ аращи, къаулар

Ӏэхуэ мӀэхури, мыдрейр гум исхэм яхохъэ.

Къэхурт гум ис псори зэ-гурылууэ къэльэрэ Ӏэхуэм зэ зым, зэми адрейм къыкӀэзлы-жыкхурэ зыри къыхуэмылуу гум щӀтӀысхъэж. Апхуэдэм щыгъуэ Ӏэхуэр псоми зэгуагъэуэрт: «Утедыкыхъаш», - жалурэ.

МАФӀЭДЗ Сэрбий.

Псалъэжхэр

ФӀы блэжамэ, фӀыщӀэ умылъыхъуэ

- +Лыгъэр зыфӀэкӀуэда лӀым и гъащӀэр кӀэщӀц.
- +Лыжым и пӀащӀэр бупскӀэ, щӀалэ хуэжынукъым.
- +МащӀэ зыщӀэм нэхэрэ хуащӀэр зыфӀэмащӀэр нэхэ нӀэсейщ.
- +МыхъумыщӀагъэр зи нэ-рыгъым и гъащӀэр кӀэщӀц.
- +Напэ зимылэм и жейр лувщ.
- +Напэр зэц зэрытӀекӀыр.
- +НэгъуэщӀым бампӀэ тезыль-хъэр езыр бампӀэм ехыж.
- +Нобэ зумыхъа цыхугъэм пщӀэды умылъыхъуэж.
- +Псалъэ гуауэр шэм нэхэрэ нэхэ гуащӀау мауэ.
- +ТхъэмыщӀкӀэм и ныкысаны-гъэ мащӀэри ину къыхош.
- +Уи пщӀэ хуэмейм пщӀэ хуу-мыщӀ, чэнджӀаш мылъыхъуэм уи чэнджӀаш иумыхъэллэ.
- +УкӀытэ зыхъэмьлым сыт хуэдэ икӀагъэри кърегъээзгъ.
- +Фадэ зи нэрыгъ тхъэмадэм и гулым къауэж хуэщӀц.
- +ФӀы блэжамэ, фӀыщӀэ умылъыхъуэ.
- +ФӀыр фӀыщӀэ зымыщӀым фӀыщӀэ хуэфашцкъым.
- +Хабзэм уелъпауэм, уи лӀа-пэр пиудынщ.
- +Хъуами мыхъуами, гъащӀэм къытригъзэжыркыым.
- +ХъэщӀэ зи жагъуэм узэры-римыгъэблэгъэн щхъэуэсы-гъуэ и куэдщ.
- +Цыху гуалэм цыхум и фӀа-гъыр къэльыхъуэ, ябгэм зэ-ребгын кӀеульӀпхъэщ.
- +Цыху нэхэрэ нэхыфӀи нэхэ леи дунейм (псэуцӀхъэ) теткъым: и псэри къуитыфь-нущ, уи псэри хыхыфьнущ.
- +Цыхугъэ зыхъэлым къы-мылӀэжъа щытхур хэзагъэр-къым.
- +Цыхум я нэхэ шабэм, хъ-ийм къыпшмэ, гуцӀэгъур фӀо-кӀуэд.
- +Цыхур цыху зыщӀыжыр напэрц.
- +Напэ здэщымылэм цыху щыӀэжкъым.
- +Хъэ пэтрэ, щыбгъэкӀмэ, хӀплъыхъ ещӀ.
- +Цыху зи жагъуэ къулей-сызщ.
- +Щхъэщытхум и пщӀэр жыжъэ нэсыркыым.
- +ЩӀэщыгъуэр гуаӀуэщ, щӀэщыгъуэр ӀэфӀц.
- +Лъэужы дахэ дунейм къытебнэмэ, цыхум уи цӀэр ягъэлӀэпӀэнц.

ГУЭБЩӀЫКӀИ Владимир.

Псалъэ пӀэжхэр

ПӀэжыр къару лъэщц

- +Унагуэу зэгурымылуэм фы-гъуэ илъкъым. (Ингуш).
- +Лъагуныгъэ зэрымылӀэ уна-гъуэр лъабжэ зимылэ жыгым хуэдэщ. (Плак).
- +ЩхъэзыфӀэтыр пӀэ зыщӀцӀэн-къым. (БалькӀэр).
- +ПӀэжыр къару лъэщц. (Осетин).
- +Уи япэ лъэпэрэпам уцӀэмь-накӀэ. (Шапсыгъ).
- +Дыгъужыым и кӀэр пы-буртщӀкӀэ ар хъэ хъунукуым. (Нэгъуей).
- КӀэпӀейкӀэр зымылӀытэм сом-ми пщӀэ хуищӀынукуым. (Лезгин).
- Делэр шым тегъэтысыкы, и адэ къицӀыхуэжынукуым. (Къумыкыу).

ЕкӀуэкӀыу: 5. Зи пхъафэр гъуабжэ-фӀыщӀафэ, ди щыпӀэм щыкуэд жыг лӀэужыгъуэ. 6. Данэ щӀэкӀ пӀащӀц. 7. Адыгъ лъэпкъым и къудамэ хӀкӀуэдкӀы-жа. 9. Блэжэм, шындырхуэухэм я хэщӀа-пӀэ-псэупӀэ. 12. Гуырым къыпӀыкӀэ пхъэщхъэмыщхъэ гуащӀэ цыкӀу, хуц-хуэуэуэуэкӀэ къулейуэ. 13. Ди щыпӀэм щыӀэ псыежжэ. 14. КъуакӀэбгъыкӀэ зимылэ щыпӀэ захуэ. 17. ЩӀалэ къамылыфэ, фӀыщӀафэ. 19. Зауэм щытӀекӀуэхэм къалэ-щыхъа мылӀыкы.

Къехыу: 1. Зи пэр папцӀэ пасэрей Ӏэщэ зэрыпӀыджэ. 2. Егъэляуэ пшэр, зэпӀэхурей. 3. Жыг къэтӀэпӀам и нэщӀнэ. 4. Псэхэлъхъэж. 8. Мыщэ и къуэ ... 10. ПамыупщӀу гъэ тӀехъа удэ. 11. Акъылым уа-сэ илӀкъым, гъэсэнэгъэм ... илӀкъым. 15. Къурш лъэныкыуэмкӀэ къриху жыы щыӀӀэтылэ. 16. ТхъэкӀуэмкӀыкыым фӀыуэ ильагъу хадэхкӀ. 18. АпхуэдизкӀэ къуз-гунщи, кӀэпӀейкӀэм ... трепӀытӀэ. 20. Къуэуш ... нэхэрэ-ныбжыгъэфӀ.

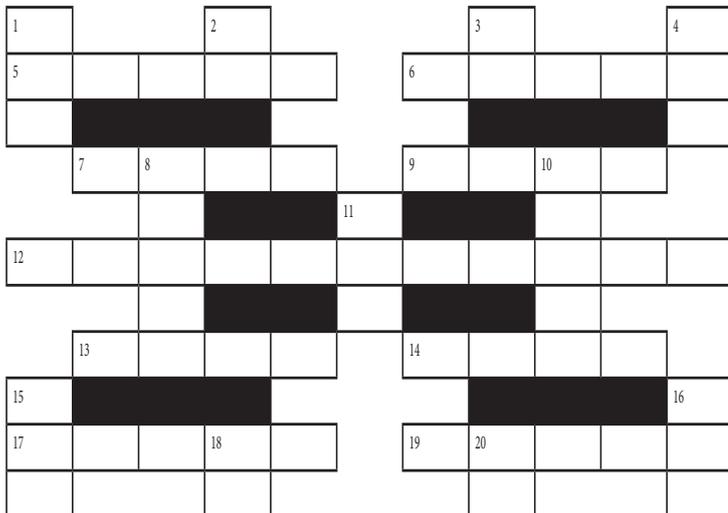
Зэхъзылъхар
МЫЗ Ахъмэдщ.

ЖӀэуэгуэуэм и 28-м ди газетым тета псалъэзэблэдзым и жӀуапхэр:

ЕкӀуэкӀыу: 5. Джэдур. 6. Лыкыым. 7. Гъэм. 10. Уэс. 11. ЩӀасэщ. 13. КӀэрэф. 15. ЗыщӀ. 16. Бын. 19. Хуэдэщ. 20. Нэмыс.

Къехыу: 1. ЩӀэкӀгъэц. 2. ТӀум. 3. Мыхъу. 4. Дыджэф. 8. Вахъэр. 9. Ӏзэц. 12. Мыдэф. 14. Дыджыр. 17. Нэр. 18. ПӀэт.

Псалъэзэблэдз

Псэм и щэхуэр зыщлэ

Бейтыгуэн Сэфарбий «Замерой-инобиты» зыфйица и тхылъыр Котляровх Викторр Мариерэ я тхылъ тедзаплэм нэгъабэ кышыдыклящ тхаклуэр, тхыдэдждыр, публицистыр, гупсысаклуэр илэсэ 80 щрикьум ирихьэллэу. Абы щызэхуэхьэсащ тхыдэ напэ-клуэцхэр кызызэгъэдзэ-кыж гупсысэхэмрэ абыхэм яхэлъ улшлэ-жауапхэмрэ, эссехэр, афоризмхэр, езы Сэфарбий теухуауэ жалахэр. Тхылъыр дунейм кыстехэ-нычкэ сэбл хьуач хьэрычэтыцлэ Джэш Алим.

ПСОМ ялэу жысэну сызыку-ейраши, дызыргушхуэнщ дуней псом яфлэгъэщлэгъуанын философ адыгэм дызэриэр. Кьапщгэмэ, иужьрей илэсэ тлощым кьриубыдэу Сэфарбий кыдыгэкля тхылъхэмрэ щлэнгуазэхэмрэ гьэцлэгъуанышщ, щлэныгъэхуэклэ гьэнщлэщ. Я цлэ кьудейми кыбжкэ ар: «Сущность», «И вечность - миг», «Дух сомнения», «Изнутри и извне», «Древо самопознания», «Интеллект - стезя бессмертия», «Мир острой критики», «Пионеры всемирной истории», «Панорама мировых имён: вершины в оригинальных терминах».

щлэр ехь тхылъыр и лэпгэуу. Я лакуэжэр ээфлэгъэуэвжыну хуейхэм яхуитха тхылъхэм ялэсэ Сэфарбий и пщлэр. Ар лэжыгьэ гугууц, тхыдэтхуу ушчыныри мащлэщ апухэдэ тхылъхэм, ари мьэз-мылгэу, уапэ-лэщын папщлэ. Зырысцлэжэр, Сэфарбий щызоджык, сыто-тхык, щапхуэу кызохь.

Бейтыгуэн Сэфарбий хуэдэу сыт щыгуи нэщхьыфлэ цыхуэ сэнэгъуэщлэ срихьэллакьым. Уигъэгуфлэу нэхугьэ хэлщ, и хьэл-цэным. Зи убэркьым, ныкууакьуркьым, мыарззыныгьэ кыгьлэгъагьуркьым. Дахуэ мэгушылэри, гукьэдэж кьует, - жилащ Хьанджерий.

Ипэжыплэраши, мысыхьэтым дэ дыбгъэдэсщ классик нэсым. Гьэщлэгъуэнраши, зы псалэз закьуи итхыркьым, мыхьэнэ щхьэхуэклэ мьгьэнщлауэ. Тхыдэм апухэдизу гугьэзагъуэ тотхьыри, абы итхэм хуэдэ укыш-щеджэнукьым тхыдэмклэ учо-никхэм, ушрихьэллэнукуьым интернет напэклуэцлэхэм, щлэн-гуазаэхэм.

Иджы цыхуэр зэхуэзышсэ тхылъымкэ кыдогъэзэжри, Котляровх я тхылъ тедзаплэм деш щеклуакля пшыкьым Бейтыгуэн Сэфарбий и ныбжкэ-гьухэр, литературэр флыуэ зыльагьухэр, йыхьлыхэр, и кьуажэжгьухэр абы щызэхуэсащ. Ахэр тепсалыкьащ тхылъым зыхуаща гупсысэхэм, тхыгьэхэм я мыхьэнэм, тхаклуэм и нэгъуэщлэ лэжыгьэхэм.

Бейтыгуэн Сэфарбий хуэдэу сыт щыгуи нэщхьыфлэ цыхуэ сэнэгъуэщлэ срихьэллакьым. Уигъэгуфлэу нэхугьэ хэлщ, и хьэл-цэным. Зи убэркьым, ныкууакьуркьым, мыарззыныгьэ кыгьлэгъагьуркьым. Дахуэ мэгушылэри, гукьэдэж кьует, - жилащ Хьанджерий.

Ипэжыплэраши, мысыхьэтым дэ дыбгъэдэсщ классик нэсым. Гьэщлэгъуэнраши, зы псалэз закьуи итхыркьым, мыхьэнэ щхьэхуэклэ мьгьэнщлауэ. Тхыдэм апухэдизу гугьэзагъуэ тотхьыри, абы итхэм хуэдэ укыш-щеджэнукьым тхыдэмклэ учо-никхэм, ушрихьэллэнукуьым интернет напэклуэцлэхэм, щлэн-гуазаэхэм.

Сэфарбий кьэрал дамыгы, «цлэ льяплэ» жыхуалэхэм хуэ-никьуэзкьым, апухэдизу куэд щлэщ абыхэм нэхэр нэхь лья-гу ар зырыхури! Хуэныкьуэр дэрэц - дэрэц хуейгу лытытэ-ну, деджэну, тлытэну, - жилащ Цауэцлэкуьум, тхылъым рендэ-зэ зырыхуитхыри кыыхигьэ-щлауэ.

Гуапэт уедлэуэну Сэфарбий и егъэджакуэу щыта Абыдэ Иссиат и гукьэкьыжым. Абы жилащ Сэфарбий сыт щыгуи и классэ-гьухэм кьахьуэ, цыхуэгьэ хэлъу, щлалэ цыхуэ хьэлъу шыдырийсыри кьэхуэу зыры-щытар.

КьБР-м и цыхубэ тхаклуэ Моттаевэ Светлана тепсалыкьащ Бейтыгуэным зырыдэ-лэжам, я зныбжкэгьугьэм.

Сы гьащлэм и фыплэ дыдэхэм ящыщ Бейтыгуэн Сэфарбий срыныбжкэгьуну си насып кызыррихьэклар. Хуабжы куэд еджаш, и щлэныгьэр кууц, тхыдэдэж-архивист лэщыт. Щлэныгьэм и фыплэр кьытхуипщытэщ, тхуэпкьрих-ри, ди пащхэм кьрильхьащ. И афоризмхэр зэлэпдох, ди гьащлэм шчыщ хьуауэ. Тхэм куэдэр уигъэзыншэ, си ныбжкэгуэ льяплэ! - жилащ Светлана.

Усаклуэ, тхаклуэ Кьармэ Иссиат Сэфарбий и тхылъым эссеклэ щыплэдэжэщ «Литературная Кабардино-Балкария» журналым. Кьармэм жилащ тхылъым и гум льяужэ дахэ кызырриринар, кьриджыкля гупсысэхэм иджыри кыыз-дэсым зэралыгьыр. Абы Котляровх Викторр Мариерэ флыуэ щыщлэщ тхылъыр кызыр-дыдагьэклэм папщлэ.

Кыкьлэныкьуэу псалэ зрар-тар филологэ щлэныгьэхэмкэ доктор Бакуу Хьанджерийщ: - Псори дызыщыгуэзэ псалэжэ кьештэри, гупсысэ кызырриныкьуэ шеллэгъэ, укыгьэуэбжык. Афористикэ жыхуэ-тлэр гуманитар щлэныгьэм нэхь гугуэ дыдуэ хьэтырщ. Абы пэ-лэщынуэр акьыл жан кызыр-рымыкьуэ зилэ зырызыхьэщ. Жылэ хьунуэ Сэфарбий а жанрыр ей дыдуэ. Ногъуэщ жанр куэдми и кьалэныр щылыщыт, дэтхэнэми щлэныгьэ куу хеллэгъэ. Зырыфлэщи, талант уилэныр мащлэщ, щлэныгьэклэ щлэмыгьэбыдамэ. Сэфарбий абыки щапхьэхэщ - и гьа-

Сы гьащлэм и фыплэ дыдэхэм ящыщ Бейтыгуэн Сэфарбий срыныбжкэгьуну си насып кызыррихьэклар. Хуабжы куэд еджаш, и щлэныгьэр кууц, тхыдэдэж-архивист лэщыт. Щлэныгьэм и фыплэр кьытхуипщытэщ, тхуэпкьрих-ри, ди пащхэм кьрильхьащ. И афоризмхэр зэлэпдох, ди гьащлэм шчыщ хьуауэ. Тхэм куэдэр уигъэзыншэ, си ныбжкэгуэ льяплэ! - жилащ Светлана.

Тхылъхэм тепсалыкьащ Гьуадзжэхэмкэ Кавказ Ищ-хьэрэ кьэрал институтым и профессор Цауэцлэкуьум Люд-милэ.

Бейтыгуэн Сэфарбий теухуэуэ псалэз гуапэ жилащ КьБР-м и радиоим и унафэщ Мэрэмкьул Ларисэ.

Котляров Виктор кышыщпсалэ нэхь зытригьэщлар Бейтыгуэн Сэфарбий и тхылъхэм теухуауэ илэ гупсысэхэрщ. - Сэфарбий и тхылъхэм яхэтц цыхуэхэм лэял имылэу ялэн

Котляров Виктор кышыщпсалэ нэхь зытригьэщлар Бейтыгуэн Сэфарбий и тхылъхэм теухуауэ илэ гупсысэхэрщ. - Сэфарбий и тхылъхэм яхэтц цыхуэхэм лэял имылэу ялэн

Бейтыгуэн Сэфарбий и тхылъхэм хуэфэщэн дыдэщ езыр зырыхуа илэсэ бжыгьэ дэсм. Сыкьэмыуылэфу седжаш, кьытегъэгъэжри аргуэриу щлэзджыкьыжаш. Кыгуэрэщ кыхьэгъэхэщ, кьытхьэщыкьлащ, напэклуэцлэм тхылъдэлхьэхэр хуэсцлэщ. Иужькыкэ си студентхэм ящыт дьтепсалыкьыжаш.

И щлэинхэр флыуэ зыльагьухэр

КьБР-м и цыхубэ усаклуэ, СССР-ми РСФСР-ми я кьэрал саугьэтхэм, Лениным и цлэр зезыкьэ саугьэтэм я лауреат Кулиев Кьайсын кьыщалыхуа махуэм ирихьэллэу, гьэ кьэси хуэдэу, Налшык кьалэм усаклуэм и фэелпэу абы и цлэр зезыкьэ узрамым тетым деш ягу кьыщагьэкьыжаш. Кьрихьэллэхэм яхэтт республикэм и унафэщлэр, усаклуэм и благагьэр, йыхьлыхэр, ныбжкэгьухэр, лэпкь интеллигенцэр, и усэхэр флыуэ зыльагьухэр.

гугьэухьэр кызырэнэкьынымкэ. Кулиев Кьайсын и усэ щэ бжыгьэхэмрэ и тхылъ пшы бжыгьэхэмрэ бзэ зымылэлжыкьыгуэу 140-кэ зэрэдэклэщ ики кьэрал куэдэм кышыдыдагьэклящ. И псалэхэр зыщлэлэ уэрэдхэр ягъэзщлэщ Бернес Марк, Пугачёвэ Аллэ, Иоппе Аллэ, Рахимов Стахан.

КьЭПЭСЛТЪАХЭМ жалащ усаклуэушхуэр Кьэбэрдэи-Балкьэрым щлэпсэхуэм зэрэщымы-гушлар, литературэм, щэнхэбзэм я лэжкьа-кьухэм я дэжкэ усаклуэр льягаплэу, вагьуэ нэхуу кьызырныжыр. Ллэщыгуэжкэ цыхуэхэм зэлэ-пахыну абы и усэхэр, и псалэхэр кьахуэщхэ-пануц цыхуэхэм льягьуныгьэрэ гугьэрэ ялэу

Кызыхуэсахэр кьэпсэлъа, усаклуэм теухуа я гукьэкьыжэхэмкэ зэдэгъуаща нэужэ, абы и фэ-еплэным удэ гьэгьахэр тралыхьащ. Кулиев Кьайсын кызырэлхьурэ илэсэ 106-рэ зырырикуьум теухуа зэхыкьэхэм щынапашщ усаклуэр кьыщалыхуа ики щыщлэжыкьа Щэдэжэм кьалэм дэт и фэелпэ-музейим. Музейим кьэклу-эхэм абы зыщалыкьыжаш, усаклуэм и гьащлэмрэ и гуащлэмрэ тепсалыкьыжаш, и усэхэм кьеджаш.

ТЕКИУЖЭ Заретэ. Сурэтыр Кьарей Элинэ трихаш.

Фэелпэ

Ди газетым и кыкьлэныкьуэ номерыр кьышыдыкьынуэр щкьлэгъуэм и 8-рц.

<p>Редактор нэхьыщхэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч</p>	<p>Зы илэсым газетыр 156-рэ кьыдокл. (12+)</p>	<p>Индексыр П 5894 • Тиражыр 1.625 • Заказыр №2423</p>	<p>Газетым лэ щытрадзар сыхэт 18.00-рц.</p>
<p>Газетыр 2016 гэм дыгьэгъазащ и 19-м Печатым и хуитынгьэр хуэмзынкэ Кьэбэрдэи-Балкьэр щыналъу лэу-хуцлэпэм ПИ № ТУ07-00117-м цлэту ятхаш.</p>	<p>ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхьыщхэм, секретарым - 42-56-19; унафэщ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66</p>	<p>ДИ ХЭЩАПЭПЭР 360030, Кьэбэрдэи-Балкьэр Республикэ, Налшык кьалэ, Лениным и цлэр зезыкьэ узрам, 5, ебгуанэ - епллэнэ кьатхэр.</p>	<p>«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзаш. 357600, Ставрополь край, Есэнтгы кьалэ, Никольскэ узрам, 5-А</p>